

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในอดีตการเรียนดนตรีไม่ได้รับความนิยมนเท่าใดนักอันเนื่องมาจากคนยังไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของดนตรี แต่ในปัจจุบันได้มีการศึกษาแล้วพบว่า ดนตรีมีส่วนช่วยในการคลายความเครียด ลดความวิตกกังวลและทำให้จิตใจเป็นสมาธิ¹

จากผลการวิจัย ดนตรีคลาสสิกช่วยกระตุ้นการพัฒนาสมองของลูก ผลการวิจัยพบว่า จังหวะและท่วงทำนองของดนตรีคลาสสิกอาจช่วยกระตุ้นการทำงานของสมองโดยเฉพาะในช่วง 2 ปี แรกของพัฒนาการของสมองของทารกจะเติบโตถึงร้อยละ 80 ดนตรีคลาสสิกมีท่วงทำนองและจังหวะซับซ้อนซึ่งอาจกระตุ้นการทำงานของสมองส่วนที่เกี่ยวข้องกับ Spatial Temporal (การคิดวิเคราะห์ของสิ่งต่างๆได้รวดเร็ว) Spatial Temporal เป็นสมองส่วนที่สำคัญที่ใช้ในการเรียนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ อีกทั้งดนตรีคลาสสิกอาจช่วยให้ทารกแรกเกิดรู้สึกสงบสบายขึ้น ทำให้สามารถรับรู้และเข้าใจสภาวะแวดล้อมในระหว่างที่รู้สึกผ่อนคลายได้จึงช่วยให้ปรับตัวเข้ากับสภาวะแวดล้อมภายนอกได้ดี นอกจากนี้ยังมีการวิจัยพบว่า จังหวะเสียงสูงต่ำและความถี่ของเสียงดนตรีอาจช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนภาษาให้ดีขึ้น การศึกษาทารกอายุ 3 เดือนซึ่งเรียนรู้ทักษะง่ายๆขณะฟังดนตรีคลาสสิกพบว่าเด็กจะจดจำสิ่งที่ตนเรียนรู้ได้นานและเมื่อเปิดเพลงเดิมให้ฟังอีกครั้งหลังจากนั้น 7 วันเด็กยังสามารถจำทักษะนั้นได้อยู่ การศึกษาเด็กก่อนวัยเรียนที่ฝึกเล่นเปียโน กลุ่มที่ฝึกใช้คอมพิวเตอร์และกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกฝนใดๆ พบว่าในระหว่างการวิจัย กลุ่มเด็กที่เล่นเปียโนเพียงอย่างเดียวที่มีความสามารถเข้าใจเหตุผลของความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆได้รวดเร็วเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 37 การศึกษากลุ่มเด็กอนุบาลพบว่า ความสามารถในการจำแนกความสูงต่ำของเสียงสัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้ด้านการอ่านหนังสือ เด็กมัธยมปลายปีสุดท้ายที่ได้เรียนศิลปะมา 4 ปีหรือมากกว่าจะทำคะแนนวิชาคณิตศาสตร์และสอบ

¹ นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์, “ดนตรีกับการคลายเครียด”, หนังสือพิมพ์มติชน, (18 พฤษภาคม 2541): 7

ปากเปล่าของข้อสอบสอบเข้ามหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา (SAT) ได้สูงกว่าเด็กที่ไม่ได้เรียนวิชาศิลปะ 8-12%²

ปัจจุบันความต้องการของมนุษย์ไม่ได้หยุดเพียงแค่อัจฉริยะซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตเท่านั้นแต่ยังได้ขยายไปจนถึงความพอใจ ความสุข ตลอดจนความสะดวกสบายต่างๆด้วย “ดนตรี” เป็นส่วนสำคัญหนึ่งในการสร้างความพอใจและความสุขใจดังคำเชื่อมั่นของ ดร. ถาวร พรประภา³ ที่ว่า บุคคลทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา ทุกชั้นวรรณะ ย่อมรักดนตรีด้วยกันทุกคน ดนตรีมีบทบาทต่อชีวิตมนุษย์ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นเวลาที่ทุกข์หรือสุข

ปรัชญาของการจัดการหลักสูตรวิชาดนตรีในโรงเรียน ดนตรีถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มกิจกรรม กล่าวคือ ดนตรีไม่ได้เป็นวิชาที่มีเนื้อหาทางวิชาการ มิได้มีไว้เพื่อประกอบการเรียน นักเรียนไทยในปัจจุบันต้องเรียนวิชาดนตรีตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 แต่โรงเรียนประถมส่วนใหญ่ไม่มีครูดนตรีที่มีความรู้ทางด้านดนตรีโดยตรง การเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนดนตรีจึงอยู่ในสภาพที่ล้มเหลว เด็กที่ชอบดนตรีไม่สามารถที่จะเรียนดนตรีได้เต็มที่และเลิกซึ่งเพราะไม่มีครูที่รู้จริงและไม่มีอุปกรณ์ดนตรี พ่อแม่ผู้ปกครองจึงต้องส่งลูกไปเรียนพิเศษวิชาดนตรีจากโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกเวลาเรียน⁴ ประกอบกับในปัจจุบันผู้ปกครองของเด็กในวัยเรียนได้ให้ความสำคัญกับการเสริมทักษะพิเศษแก่เด็กมากขึ้นนอกเหนือจากการเรียนที่โรงเรียน ซึ่งกิจกรรมที่ผู้ปกครองนิยมให้ บุตรหลานของตนฝึกฝนคือ ดนตรีและกีฬา

โรงเรียนสอนดนตรีแห่งแรกในจังหวัดเชียงใหม่ได้เปิดดำเนินการขึ้นครั้งแรกในปี 2517⁵ โดยในช่วงแรกมีนักเรียนเพียง 60 คน ต่อมาด้วยการเห็นคุณค่าของวิชาดนตรีทำให้โรงเรียนดนตรีมีการขยายสาขาและมีโรงเรียนดนตรีใหม่ๆเปิดดำเนินการขึ้น จนกระทั่งปัจจุบันจำนวนนักเรียนที่เรียนดนตรีกับโรงเรียนสอนดนตรีที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการมีจำนวนถึงประมาณ 1500 คน⁶ โดยยังมีได้รวบรวมนักเรียนที่เรียนกับสถาบันดนตรีต่างๆที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นโรงเรียน

² บริษัทบริสคอลล-ไมเยอร์สควิบ์ ประเทศไทย. โปสเตอร์,

³ โรงเรียนดนตรียามาฮา, “ประวัติการก่อตั้งโรงเรียนดนตรียามาฮาเชียงใหม่” พิธีมอบประกาศนียบัตรประจำปี 2533 (2533) : 14

⁴ สุกรี เจริญสุข, “สภาพของวิชาดนตรีในโรงเรียน”, หนังสือพิมพ์มติชน, (23 กันยายน 2539) : 31

⁵ โรงเรียนดนตรียามาฮา “ประวัติการก่อตั้งโรงเรียนดนตรียามาฮาเชียงใหม่” หนังสือแจกในพิธีมอบประกาศนียบัตรประจำปี 2537 : 18

⁶ สัมภาษณ์โรงเรียนดนตรีในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

คนตรี จะเห็นได้ว่าโรงเรียนสอนคนตรีมีการเปิดตัวเพิ่มขึ้นทั้งที่จดทะเบียนเป็น โรงเรียนคนตรีตามกฎหมายของกระทรวงศึกษาธิการและที่อยู่ในรูปการประกอบการเกี่ยวกับเครื่องดนตรีและมีการรับสอนคนตรีด้วย อันเนื่องมาจากผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมของเด็กมากขึ้น จึงนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนคนตรี โดยในการเลือกโรงเรียนสอนคนตรีส่วนใหญ่ผู้ประกอบการจะเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจ

ปัจจุบันโรงเรียนสอนคนตรีในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ที่จดทะเบียนเป็นโรงเรียนตามกฎหมายของกระทรวงศึกษาธิการมีอยู่ 4 แห่งคือ⁷

1. โรงเรียนคนตรีสยามยามาฮ่านครพิงค์
2. โรงเรียนคนตรีสยามยามาฮ่าเจริญเมือง
3. โรงเรียนคีตาการคนตรี
4. โรงเรียนคนตรีเชียงใหม่แลนด์

และนอกจากโรงเรียนสอนคนตรีเหล่านี้แล้วยังมีสถานที่สอนคนตรีที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นโรงเรียนคนตรีอีกหลายแห่งทั้งที่เปิดสอนโดยตรงและทั้งที่เปิดเป็นร้านขายอุปกรณ์ดนตรี โน้ตเพลงพร้อมทั้งรับสอนคนตรีไปในตัว

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษา ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการโรงเรียนคนตรี เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการโรงเรียนคนตรีเดิมและผู้ประกอบการที่จะเข้ามาใหม่ในการวางแผนจัดส่วนประสมทางการตลาดเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองมากที่สุด เพื่อให้ผู้ประกอบการของนักเรียนและตัวนักเรียนเองเกิดความพอใจสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการโรงเรียนคนตรีในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัญหาของผู้ใช้บริการโรงเรียนคนตรีในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทราบถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลในการเลือกใช้บริการโรงเรียนคนตรีในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. ทราบถึงปัญหาของผู้ใช้บริการโรงเรียนคนตรีในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

⁷ สำนักงานศึกษาธิการ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

3. เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงส่วนประสมทางการตลาดและการให้บริการของโรงเรียนดนตรี

นิยามศัพท์

โรงเรียนดนตรี หมายถึง โรงเรียนสอนดนตรีที่ได้จดทะเบียนเป็นโรงเรียนและมีคุณสมบัติครบตามกฎของกระทรวงศึกษาธิการและตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด หมายถึง ปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาดของธุรกิจบริการ คือ

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง หลักสูตรที่ใช้ในการสอน คุณภาพของเครื่องดนตรี ความสามารถของครูผู้สอน ชื่อเสียงของโรงเรียนดนตรี โรงเรียนมีการรับประกันผลการสอน
2. ราคา (Price) หมายถึง อัตราค่าเรียนของโรงเรียนดนตรี
3. สถานที่ (Place) หมายถึง ท่าเลที่ตั้งของโรงเรียนสอนดนตรี ความสะดวกในเรื่องที่จอดรถ
4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) หมายถึง การให้ข้อมูลผ่านสื่อต่างๆ การแจกของชำร่วย การลดค่าลงทะเบียน
5. บุคคล(People) หมายถึง พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พนักงานได้รับฝึกอบรมในสิ่งที่จะนำเสนอเพื่อมาตรฐานของการบริการ พนักงานมีบุคลิกภาพที่ดีแต่งกายสะอาดเรียบร้อย
6. กระบวนการ(Process) หมายถึง โรงเรียนมีการจัดกระบวนการในการให้บริการที่ดี
7. การสร้างและการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ (Physical evidence and presentation) หมายถึง การที่โรงเรียนมีการนำเสนอสิ่งต่างๆเพื่อก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อโรงเรียนเอง เช่น โรงเรียนมีตัวอาคารที่โอโง่งทันสมัย โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศภายในโรงเรียนจูงใจในการเรียนดนตรี โรงเรียนมีอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการให้บริการ โรงเรียนมีความเป็นระเบียบและมีการจัดวางผังอย่างเหมาะสม

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครองต่อส่วนประสมทางการตลาดของโรงเรียนดนตรีในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วยปัญหาด้านต่างๆ คือ

1. ด้านผลิตภัณฑ์ ได้แก่ หลักสูตรที่โรงเรียนใช้สอนไม่เหมาะสมกับนักเรียน เครื่องดนตรีมีไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนไม่ตรงต่อเวลา วันและเวลาเรียนที่ทางโรงเรียนจัดให้สร้างความไม่สะดวกแก่นักเรียนและหรือผู้ปกครอง
2. ด้านราคา ได้แก่ อัตราค่าเล่าเรียนแพง โรงเรียนไม่รับชำระด้วยบัตรเครดิต
3. ด้านสถานที่ ได้แก่ ท่าเลที่ตั้งของโรงเรียนไม่สะดวกต่อการเดินทางมาเรียน โรงเรียนมีสถานที่จอดรถไม่เพียงพอ
4. ปัญหาด้านการส่งเสริมการตลาด ได้แก่ การโฆษณาผ่านสื่อต่างๆน้อย ขาดการประชาสัมพันธ์ทำให้การแจ้งข่าวสารของโรงเรียนมีไม่ทั่วถึง ขาดโปรแกรมการตลาดที่น่าสนใจ
5. ปัญหาด้านบุคลากร ได้แก่ พนักงานไม่สุภาพ พนักงานไม่สามารถให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อท่านต้องการได้ พนักงานมีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม
6. ปัญหาด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ บรรยากาศของโรงเรียนไม่จูงใจในการเรียนการสอน โรงเรียนไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องทำน้ำเย็นสำหรับดื่ม ห้องเรียนถูกจัดอย่างไม่เป็นสัดส่วน โรงเรียนไม่มีสถานที่สำหรับให้ผู้ปกครองนั่งรอหรือมีแต่ไม่เพียงพอ
7. ปัญหาด้านกระบวนการให้บริการ ได้แก่ ไม่ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อ พนักงานมีไม่เพียงพอต่อการให้บริการ